

Sikkerhet og beredskap i lokalsamfunnene og verdien av frivilligheten

Torill Neset, fagsjef samfunnssikkerhet og beredskap

Våre roller

KS – Kommunesektorens organisasjon

KS er:

- en selvstendig interessepolitisk organisasjon uten bindinger til stat eller regjering
- den største arbeidsgiverorganisasjonen i offentlig sektor
- forhandlingspart med fullmakt til å inngå tariffavtaler på vegne av kommunene.
- utviklingspartner for kommunesektoren
- en (kommune) politisk styrt organisasjon

KS er ikke:

- et direktorat som instruerer kommunene i hva de skal gjøre, eller hvordan ting skal gjøres
- et tilsyn som passer på at kommunene følger lover og pålegg
- statens forlengede arm for å «ensrette» kommunene, eller for å få gjennomføre statlig politikk

Trusselvurderingene 2026 samlet

Den mest alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen siden 2. verdenskrig

Trusselbildet er vedvarende og sammensatt

Statlige aktører bruker virkemidler under terskelen for krig

Digitale, fysiske og påvirkningsmessige trusler virker sammen

Dette er ikke «én krise», men et nytt normalbilde.

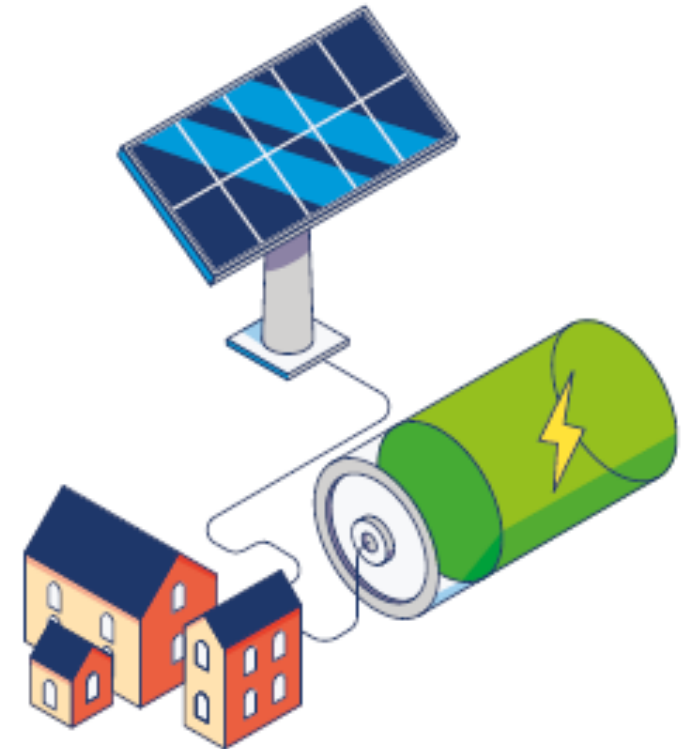
Norske kommuner

- **357 kommuner i Norge**
Selvstendige. Lokal identitet.
- **Demokratisk arena**, lokale valg
- **Velferdstjenester:** Hovedleverandør av velferdstjenester som grunnskole, barnehager, helse og omsorg.
- **Lokale tjenester:** Ansvar for lokale tjenester som vann, avløp, renovasjon, kommunale veier og brann- og ulykkesvern.
- **Myndighetsutøver**

Norske kommuner påvirkes av det som skjer internasjonalt

- Vi er inne i en tid der mye vi har tatt for gitt, blir utfordret.
- Det er stor uro i verden og endringer i geopolitikken kan få varige konsekvenser.
- Norske kommuner påvirkes av det som skjer internasjonalt - Det er viktig at vi forstår sammenhengen mellom den globale utviklingen og hvordan den påvirker våre lokalsamfunn.
- Trusselbildet er mer alvorlig

Og aktuelt nå – mange, ikke koordinerte og til dels uklare forventninger til hvordan kommunene skal forberede seg!

Kommunenes rolle i sikkerhetspolitisk krise/krig

Ivareta innbyggernes sikkerhet og trygghet

Opprettholde grunnleggende kommunale tjenester

Ta i mot og ivareta egne og allierte styrker

innenfor kommunens grenser

Meld. St. 9

(2024–2025)

Melding til Stortinget

Totalberedskapsmeldingen

Forberedt på kriser og krig

Kommunal beredskapsplikt

Sosial
beredskap

Drikkevann

Skole og
oppvekst

Akutt
forurensing

Helse og
omsorg

Brann og
redning

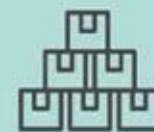
Kommune-
planlegging

Sivil-
forsvars-
plikter

Nærings-
beredskap

Eksterne
aktører

Hva bidrar kommunene med i kriser?

- Brann- og redningsetat
- Legevakt – primærhelsetjeneste – psykososiale kriseteam – for oppfølging av skadede og pårørende
- Evakuering og Evakuert- og pårørendesenter (EPS)
- Tilfluktsrom
- Lokal beredskapsorganisasjon i alle faser av beredskapsarbeidet
- Kommunikasjon og samvirke med andre etater og frivillige
- Informasjon til befolkningen
- Innsatsfaktorer – tilgang til og distribusjon av forsyninger
- Infrastruktur – vann og avløp, vei, kommunikasjon
- Ivaretagelse
- Opprydding etter hendelse
- Normalisering – gjenoppbygging av samfunnsfunksjoner, infrastruktur etc

Kommunale beredskapsråd

- Ikke pålagt
- 86 % av kommuner har BR
- Store forskjeller på hvordan de er organisert.
- BR bør involveres mer i øvelse og planlegging.

Består ofte av:

- Ledelse (politisk og administrativt)
- Frivillig sektor
- Næringsliv
- Blålysetater
- Sivilforsvaret
- Forsvaret

DSBs kommuneundersøkelse 2025

Kommunene gjør en viktig jobb og tar beredskap på alvor, men de må hele tiden jobbe for å tette hullene.

Ifølge DSB er det summen av mange små forbedringer som gjør at samfunnet står stødigere når det virkelig gjelder.

Nøkkeltall fra kommuneundersøkelsen 2025:

- **80 prosent** av kommunene har etablert et kommunalt beredskapsråd – men kun tre av ti bruker det under faktiske hendelser.
- **99 prosent** har en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), men bare 76 prosent oppfyller minimumskravene.
- **22 prosent** har ROS-analyser som er eldre enn fire år.
- **94 prosent** har planer for krisekommunikasjon, men mange har uklare planer for hvordan de skal informere befolkningen ved bortfall av elektroniske kommunikasjonsmidler (e-kom).

Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor

FORMÅL

Dette dokumentet er en plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor om utvikling av frivillighetspolitikken. Frivillighet Norge representerer frivillige organisasjoner på alle områder og ideelle aktører på helse- og velferdsområdet som driver virksomhet på ikke-fortjenestebasert og ikke-offentlig basis. KS representerer alle kommuner og fylkeskommuner. Plattformen er etablert i samarbeid mellom likeverdige parter, og videre dialog mellom partene baseres på denne plattformen.

Formålet med plattformen er å bidra til å bevare og videreutvikle den nordiske frivillighetstradisjonen med en selvstendig frivillig sektor. Plattformen inneholder verdier/prinsipper, rammevilkår og tiltak som bidrar til å styrke relasjonen mellom frivillig og kommunal sektor.

Partene anbefaler organisasjoner på lokalt og regionalt nivå og de enkelte kommuner og fylkeskommuner¹ til å inngå dialog om en formell lokal/regional frivillighetspolitikk, gjerne basert på denne samarbeidsplattformen.

Sammen for styrket lokal beredskap

KS, Frivillighet Norge og Norsk Friluftsliv står sammen på Arendalsuka 2025 for å løfte samfunnssikkerhet og beredskap høyt på den politiske dagsordenen. Budskapet er klart: Skal vi lykkes i kriser, må vi samarbeide bedre i hverdagen.

Foto: KS

Styreleder i Norsk Friluftsliv, Solveig Schytz, styreleder i KS Gunn Marit Helgesen og styreleder i Frivillighet Norge Trond Enger på Arendalsuka 2025.

Frivillighetens hus – et ressurscenter ved kriser

Frivillighetens hus huser i dag 60 lag og foreninger. Et levende hus for frivilligheten i hele regionen. Nytt er at huset også skal være et sentralt møtepunkt ved kriser.

Et ressurscenter for innbyggere

Frivillighetens hus holder til i Hønefoss gamle skole. Visste du at det også er etablert som en del av kommunens beredskapsapparat?

Huset har formell status som **senter for egenberedskap**, og er oppmøtested der du som innbygger kan få:

- informasjon
- støtte
- melde deg til frivillig innsats

[Ringerike kommune - Frivillighetens hus – et ressurscenter ved kriser](#)

Øvelser i Totalforsvarsåret 2026

2025

2026

2027

NOVEMBER

MARS

JUNI --->

SEPTEMBER - OKTOBER

UKE 44

Digital 25

- Digital sikkerhet

- Forsvaret
- Direktoratene
- Regionalt nivå
- Næringslivet

- Spilløvelse

Cold Response 26

- Artikkel 5
- RSOM
- Medisinsk evakuering

- Forsvaret
- Direktoratene
- Regionalt nivå
- Kommuner

- Feltøvelse
- Spilløvelse

Nordisk samarbeid

- Nordisk samarbeid

- Haga-samarbeidet
- Nordiske beredskapssetene
- NORDEFCO

- Diskusjonsøvelse

Norge øver

- Kommunenes rolle i krig

- Kommuner
- Kommunale beredskapsråd

- Scenariofortellinger
- Diskusjonsøvelse

Totalforsvarsøvelsen TDX 26

- Nasjonalt beredskapssystem

- Departementer
- Direktoratene
- Regionalt nivå
- Forsvaret
- Næringslivet

- Spilløvelse

Valiant Duel 26

- Artikkel 5

- Forsvaret
- Direktoratene
- Regionalt nivå
- Næringslivet

- Spilløvelse

Egenberedskapsuka

- Informasjonspunkter ved bortfall av ekom

- Befolkningen
- Kommuner

- Diskusjonsøvelse

Nasjonalt erfaringsseminar

2027

Finn din beredskapsvenn

Venner, naboer og familie kan samarbeide om beredskapslager, dele kunnskap og hjelpe hverandre dersom en krise skulle oppstå.

Folkebibliotek som ressurs for kommunens beredskap

Eksempler:

- Informasjonspunkt**
- Dele pålitelig informasjon og motvirke desinformasjon**

KS med langsiktig strategisk FOU -satsing på beredskap 2025-28

- Vedtatt i KS hovedstyre 17.01.2025
- **Mål om å styrke beredskapsarbeidet i kommunal sektor gjennom utvikling av kunnskap, verktøy og systemer som forbedrer sektorens evne til å håndtere alvorlige kriser, inkludert krig og krigslignende tilstander.**
- Bredt samarbeid med nasjonale aktører, spesielt DSB og statsforvalterne

Tiltak i satsningen

Rådgivning for
interkommunale
samarbeid

Utvikle
kunnskapsgrunnlag og
analyser

Nytt nettverk for sikre og
motstandsdyktige
kommuner og
fylkeskommuner

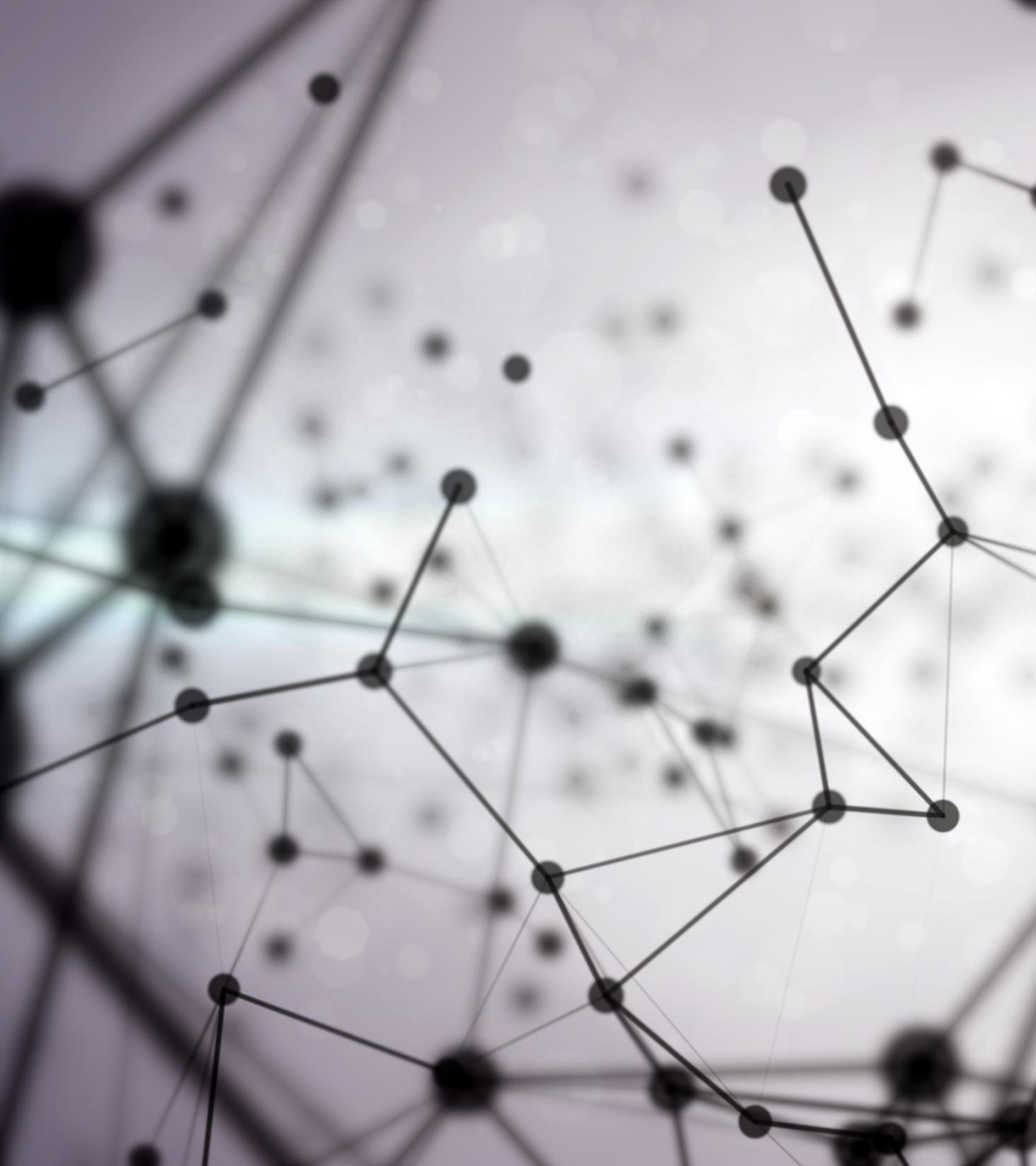
Totalforsvarsåret 2026

Utvikle digitale øvelser

Bidra til å igangsette
flere øvelser med
relevante
samarbeidspartnere.

Nettverk for sikre og motstandsdyktige kommuner og fylkeskommuner

- Basert på finsk modell
- Eget programutvalg
- Faglig oppdateringer
- Deling av erfaringer og verktøy

Sikkerhet og beredskap i lokalsamfunnene og verdien av frivilligheten

Torill Neset, fagsjef samfunnssikkerhet og beredskap